

Na domačem trgu so prodajne cene zamrznjene, tako da jih lahko povečamo v celem letu samo za 15 odstotkov.

vezi

GLASILO DELOVNIH LJUDI DO BETI, KOMET

Načrti za 1982. leto

Od 1. 2. 1982 do 8. 2. 1982 smo na zborih delavcev sprejeli gospodarski načrt za tekoče

Uspešno leto

Poslovno leto 81 smo zaključili uspešno. Podatek, da smo dohodek povečali za 46 odstotkov v primerjavi z minulim letom, je rezultat dobrega dela kolektiva. S sorazmerno majhnimi družbenimi sredstvi smo dosegli 255.683,- din dohodka na delavca. V tem je za 24 odstotkov akumulacije. Po zaključnem računu smo v poslovni sklad namenili 21.373.000,- din, kar je za 447 članski kolektiv veliko. Zavedamo pa se, da nadaljni razvoj temelji le na lastnih sredstvih in ne na bančnih kreditih.

Maso sredstev za osebne dohodke smo povečali za 30 odstotkov, dogovor o uresničenju družbene usmeritve razporejanja dohodka pa nam je omogočal, ob upoštevanju izvoza, povečati maso osebnih dohodkov za 41 odstotkov. Iz tega je razvidno, da zaradi stabilnejšega poslovanja v nadaljnjih letih namenjamo več denarja v poslovni sklad. Povprečni mesečni osebni dohodki za leto '81 so bili 8.606,00 din.

Z izvoznimi napori smo ustvarili pravice do uvoza, in ni prišlo do ustavljanja proizvodnje, ki je sicer močno odvisna od uvoza. Uvoz iz konvertibilnega področja smo pokrili s 137 odstotnim izvozom. To je v tako napetih pogojih poslovanja dober rezultat, saj poleg lastnih potreb po devizah izvajamo del tudi za družbene potrebe.

Ce primerjamo dosežene rezultate z načrtom za leto 1981 ugotovimo, da smo dosegli vse zastavljene cilje. Omejitveni faktor pri doseganju še boljših rezultatov je iztrošena oprema in slaba preskrba z repromateriali.

Kljub vsem težavam, ki so nas spremljale med letom, lahko zaključimo, da smo v preteklem letu dosegli dobre rezultate.

A. T.

leto. Tri mesece smo s pomočjo najrazličnejših analiz proizvodnje, prodaje, nabave in zunanjetrgovinskega poslovanja izdelovali grobo projekcijo. Osnutek so dopolnjevale vse strokovne službe, vodilni in vodstveni delavci ter samoupravni organi. Kakovost načrta je ravno v tem, da k načrtovanju pritegne čim širši krog ljudi, saj bodo udeleženci planiranja bolj zavzeto opravljali tiste naloge, ki so si jih s planom sami zastavili.

Ko smo analizirali gospodarjenje, smo ugotovili, da bodo gospodarske razmere letos še slabše, kot v letu 1981. Na nabavnem trgu tekstilnega re-

produkcijskega materiala je veliko pomanjkanje, ker je vsa osnovna surovina iz uvoza.

Zaradi tega bomo morali večji del surovine na domačem in tujem trgu plačevati z devizami.

Da bi to lahko storili in omogočili redno oskrbo z materiali, moramo v letu 1982 za 40 odstotkov fizično povečati izvoz, kar pa je zaradi tekoče devalvacije dinarja vrednostno veliko več.

Izvajamo po polovico nižjih prodajnih cenah, kot jih dosegamo na domačem trgu, zato bodo pri enakem obsegu proizvodnje prihodki znatno manjši.

Naše stroške poslovanja (fiksne stroške) povečujemo za 28 odstotkov, kjer je glavna postavka draga energija in osebni dohodki. Zato bodo naši prihodki porasli manj, kot stroški, tako da nam grozi poslabšanje rentabilnosti poslovanja.

Poslabšanje rezultatov pri takšnem proizvodnem potencialu (strokovni delavci in sodobna oprema) ne pride v poštev, ker moramo za ta primanjkljaj prihodkov poiskati notranje rezerve.

Stabilizacijski poudarek v letu 1982 bo na materialnih prihrankih, kjer imamo še velike rezerve. Fiksni stroškov ne moremo bistveno zmanjšati, lahko pa variabilne materialne stroške. Ako zmanjšamo odpadke samo za 1 odstotek, lahko povečamo osebne dohodke proizvodnih delavcev za 8 odstotkov. Tudi kvaliteta vpliva na odpadke.

Kakovost lahko znatno izboljšamo z večjo delovno in tehnološko disciplino.

NIKOLA PODREBARAC

SOPEK ZA OSMI MAREC — Ne šopek rož, pomladanskih, teh, ki zdaj kukajo iz zemlje ali se razcvetajo v grmih.

Sopek besed, toplih želja za praznik žena, deklet, mater. Sopek besed za vse, kar je žensko, materinsko, toplo v narzem.

Za nasmeti, za stisk roke, za ljubezen, za novo življenje, ki je porok za spet novega. Sopek besed, v katerem so povezane: hvala, do brota, pridnost, odrekanje, žrtvovanje in še kaj.

Tudi besede so lahko darilo, morda še lepše kot karkoli, ker se ne dajo kupiti. Vse, kar pride iz srca, je neplačljivo, zato je tudi največ vredno.

Naj bo 8. marec do 305 dni. In vse dni naj sije sonce. V pravem in v prenesenem pomenu besede.

Uredništvo

0.20
28 III 82
MEILKA
JUGOSLAVIJA

Dan s priokusom boja

O dnevu žena je bilo že marsikaj napisanega. Vse bolj prevladuje tudi mnenje, da smo že zdavnaj prešli tisto stopnjo, ko smo menili, naj bi se na ta dan žene, delavke in matere le sprostile, se povesele in se potem zopet vrstile nazaj v stare tirnice — do naslednjega dneva žena. K sreči smo prešli in preboleli tudi stopnjo, ko je ta dan postal dan splošnega ljudskega veseljačenja — nekakšen podaljsek pustnih norčij. Če bi res ostalo tako, in nekaj časa je že kazalo, da bo uživaška sla z dokaj močno moško zasedbo prevladala, bi to bil najbolj resen udarec pravemu boju za ženske pravice, za katere se napredne ženske sveta že dolgo bore na političnih barikadah in so ga v svoj program sprejela skoraj vsa napredna gibanja sveta.

Prevladal je edini pravi in vreden način, na katerega je možno dostojno proslaviti dan žena — slovesno, z občutkom ponosa nad doseženim, vendar zavedajoč se, da je pred nami še veliko dela, predno bomo premagali vse materialne in socialne ovire ter moralne predsodke, ki še vedno tudi pri nas otežujejo osvoboditev žena, medtem ko jih v nekaterih družbah ponižujejo celo do stopnje služabništva in suženjstva.

Priznati moramo, da smo pri nas dosegli veliko, zlasti deklarativno, nove razsežnosti pa enakopravnosti žensk daje tudi naš samoupravni sistem, v katerem je prvič v zgodovini dana možnost tudi ženi delavki, da enakopravno in samoupravno odloča o svojem delu in o rezultatih dela. Prav zato se moramo truditi, da samoupravna vloga žene ne bo ostala omejena le na delovno mesto, ampak bo prevečala vse družbeno življenje in bo prišla do izraza tudi v vseh organih krajevne, občinske, republiške in federacijske samouprave. Da temu sedaj ni tako, zgo-

vorno pričajo že liste evidentiranih kandidatov, na katerih so ženska imena v veliki manjšini, zlasti na listah bolj odgovornih in višjih funkcij. Že na listah delegatov za občinske sise lahko opazimo, kako so posamezna področja odločanja razdeljena na bolj ali manj ženska.

Takšne ugotovitve nas pripeljejo do razmišljanja, da bi dan žena moral biti pravzaprav vsakoletna analiza dosežkov in napredka, ki smo ga v preteklem letu opravili, ter hrkati evidentiranje nalog, ki nas še čakajo. Tako bo ta dan zopet dobil svojo aktivistično vsebino, ki jo je ob zatrtju nekaterih, kako je pri nas vse lepo in enakopravno, že skoraj izgubil. Borba vseh za enakopraven položaj žena v naši družbi bo postala del borbe za napredek in boljše odnose med ljudmi, kar pa pogojuje tudi boljše produktivnost in gospodarsko stabilnost, za katero se že nekaj časa resno prizadevamo. Stagnacija v družbenem in v gospodarskem razvoju nosi s seboj kopico negativnih posledic, ki se jim moramo, zlasti zaradi slabih izkušenj, ki smo jih že doživeli, čimbolj izogibati.

Čestitamo torej vsem ženam ob dnevu žena! Vsemu človeštvu pa bomo lahko čestitali takrat, ko bomo dosegli tako življenjsko vsebino, v kateri poseben, borbeni dan žena ne bo več potreben.

N. S.

PROIZVODNO DELO

Delavci nekaterih naših TOZD in delovne organizacije Komet so gotovo začudeno gledali, ko so opazili v svojih vrstah učenke iz Izobraževalnega centra. Njihov pojav za stroji je novost usmerjenega izobraževanja, imenovana proizvodno delo. Srednji program ima dva tedna proizvodnega dela, skrajšani pa tri. Prve skupine so to delo že opravile.

V razgovorih z učenkami in z instruktorji so oboji zadovoljni, kajti proizvodno delo učencev je dobro organizirano in pripravljeno. Skupine se bodo zvrstile do 3. aprila, ko bodo nadaljevale s teoretičnim delom pouka.

Iz Kometa

Priprave na volitve potekajo pri nas s polno mero odgovornosti in po rokovniku. Za nami je temeljna kandidacijska konferenca, ki smo jo imeli 8. februarja. Udeležilo se je je sklepčno število delegatov in je nasploh potekala uspešno in brez zapletov. O izidu volitev bomo poročali v naslednji številki.

Sedanjemu delavskemu svetu, ki je bil konstituiran 27. maja 1980. leta, se mandatna

PREBIVALSTVO SLOVENSkih MEST

Od 1.921.955 prebivalcev, kolikor jih je v novembru 1981 imela Slovenija, jih je na deželi živelo 1.094.506, v mestih pa 827.449. Največja slovenska mesta so se po številu prebivalcev razvrstila takole: Ljubljana (271.328), Maribor (130.568), Celje (39.022), Kranj (33.151), Koper (23.083), Titovo Velenje (20.652), Novo mesto (19.840), Nova Gorica (19.580) in Jesenice (18.623).

HRIBOVSKA SLOVENIJA

V slovenskem hribovju, ki zavzema kar 41,7 odstotka vseh površin v republiki, živi 17,6 odstotka slovenskega kmečkega prebivalstva, in to ima v lasti 31,6 odstotka kmetijske zemlje. Na teh površinah redijo kmetje 24,3 odstotka goved, pridelajo 28,6 odstotka vsega mleka in 22,3 odstotka vse klavne govede.

doba izteka. O njegovemu delu so bili delavci seznanjeni na občnem zboru osnovne organizacije sindikata. Da stvari, ki so po statutu v njegovi pristojnosti niso šle mimo njega, dokazuje tudi podatek, da se je povprečno sestajal v krajšem razdobju od enega meseca. Še to! Delegati so se disciplinirano udeleževali sej, zato težav s sklepčnostjo v našem delavskem svetu niso poznali.

Z zadovoljstvom moramo povedati, da je naša sodelavka Milka Cindrič, dosedanja predsednica osnovne organizacije sindikata, imenovana za članico republiškega sindikata tekstilnega združenja.

Naše industrijsko gasilsko društvo je imelo v februarju občni zbor. Analiza delovanja za preteklo obdobje kaže, da je bilo delovanje naših gasilcev in gasilk izredno aktivno. Z doseženimi uspehi pa v popolnosti le še niso zadovoljni. Med drugim si bo potrebno prizadevati še za tesnejše sodelovanje z gasilskim društvom iz krajevne skupnosti Rosalnice, pa tudi z ostalimi gasilskimi društvi, so ugotovili na občnem zboru. Sprejeli so tudi plan delovanja za to leto. Za novega predsednika so izvolili Marjana Pavloviča.

V začetku februarja smo sprejeli gospodarski načrt za 1982. leto. Predvideli smo petintrideset odstotno povečanje izvoza na konvertibilno področje. Načrt je odraz stabilizacijskih napreznj, zato nas vsa področja dela zavezujejo k stabilizacijskemu obnašanju.

Vsi se moramo odgovorno vključiti v uresničevanje zastavljenih nalog.

R. C.

LEPE GLAVE — Frizerski salon se je preselil iz starih in neprimernih prostorov v nove. Delo je zdaj prijetnejše, stranke so bolj zadovoljne. In veliko več lepih glav je videti po našem mestu. (Foto: Janez Žele)

Uspešno in gospodarno

Leto 1981 smo uspešno in gospodarno zaključili. Vseeno pa je zanimivo pogledati mesečni prikaz storilnosti po posameznih izmenah in skupno preseganje norme.

BO PRIZIDEK?

Zaposlene v Izobraževalnem centru najbolj boli glava zaradi zidave prizidka, ki visi še dandanašnji v zraku. Časa za odlašanje ni. Septembra 1982 bo prišlo v Metliko devetdeset novih učencev (takšen je razpis) in veliko vprašanje je, kam jih bomo dali. Ni potreba najbrž posebej ponavljati, da imamo trenutno na razpolago le tri klasične učilnice in delavnico za praktični pouk. To pa bo v jeseni premalo, saj bo obiskovalo šolo sto sedemdeset učencev. Kakršno koli odlašanje dozidave šole ne prenese niti dneva čakanja več.

KULTURNI DAN

Vsi učenci srednjega usmerjenega izobraževanja so imeli kulturni dan. V Ljubljani so si ogledali Narodno galerijo, v Operi balet Prokofjeva Romeo in Julija, v Radovljici pa delovno organizacijo Almira. Na pot so odšli ob 7. uri, vrnilo pa so se ob 18. 5. aprila pa jih bo vodila pot v Zagreb, v dvorano Vatroslava Lisinskega, kjer bodo prisostvovali operi Nesrečniki, narejeni po romanu Viktorja Hugija. V Zagreb jih bo odpeljal skupaj s črnomaljskimi dijaki poseben vlak. To bo drugi kulturni dan, do konca šolskega leta jih bodo morali imeti še tri.

NEUSPEŠNA RAST

Povprečni čisti osebni dohodek je bil lani v Sloveniji 11.404 dinarje, kar je 30,1 odstotka več kot predlani, lanski decembrski čisti osebni dohodek pa je bil že 13.527 dinarjev, kar kaže, da bo letošnji porast osebnih dohodkov v odstotkih tudi velik. Vendar to nič ne pomaga ob podatkih, da je realna vrednost osebnega dohodka lani padla celo več kot predlani. Z drugimi besedami povedano: slovenski delavec je decembra lani povprečno prejel le 90,9 odstotka tiste plače, ki jo je prejemal decembra 1980.

IZMENA	3	4	5	6	7	8	9	10	SKUPAJ
Jan.	113	116	119	121	144	113	112	122	120
Febr.	115	115	123	119	149	105	110	123	120
Marec	115	112	122	114	143	109	113	126	119
April	117	113	121	118	133	111	113	123	119
Maj	121	118	117	114	139	109	113	125	120
Junij	108	115	114	115	138	108	115	128	117
Julij	109	113	118	109	133	108	119	125	117
Avgust	103	115	112	110	145	104	120	121	117
Septem.	102	114	108	112	139	110	115	117	115
Oktober	103	121	113	105	132	105	108	117	113
November	108	116	111	105	131	110	118	117	115
December	102	112	109	107	124	112	124	113	113
V letu									
1981	110	115	116	112	138	109	115	121	117

Iz tabele se očitno vidi, da smo v zadnjem tromesečju padli pri produktivnosti. Vzrok temu padcu pa je bil v restrikciji uvoza prepotrebne reprodukcijskega materiala. Srečevali smo se z velikimi težavami, kako zagotoviti nemoteno delo.

Pogumno in z dobro voljo ter s tovariškimi odnosi, smo tudi to obdobje prebrodili, ne da bi morali ustaviti proizvodnjo.

V letu, v katerega smo zakorakali, se bomo še vedno morali boriti s težavami, vendar jih bomo tudi letos premagali.

Vse to pa zahteva od nas vseh visoko zavest do dela in še boljše tovariških odnosov. LEGENDA: 3 – Šterk, 4 – Cindrič, 5 – Barbič, 6 – Ivec, 7 – Krojilnica, 8 – Kambič, 9 – Grčman, 10 – Stari trg.

– JAC

Bolniški izostanki

drugimi besedami, vsak dan je manjkalo 27 delavcev. Sledijo izostanki zaradi nege družinskega člana, in sicer 1115 izgubljenih delovnih dni, oz. na dan je manjkalo 15 delavcev.

niški dopust, ki je bil v letu 1981 v porastu.

Opaziti pa je porast bolniških izostankov v spomladanskih in jesenskih mesecih, oziroma tako imenovanih sezonskih

TOZD	Pokl. obol.	B in N izv. dela	N pri delu	transpl. lantac.	nega dr. čl.	izol. in spr.	N in P	B do 30 d.	SKUPAJ
Kodranka	/	658	70	/	212	19	3159	2403	6521
Metr. Pl.	/	104	/	/	71	21	516	1156	1868
Metr. Bar.	/	112	/	/	95	21	412	657	1297
Konf. M.	/	617	304	/	594	218	5113	3291	10137
DSSS in IC	/	570	/	/	183	22	2918	1508	5201
Skupaj	/	2061	374	/	1155	301	12118	9015	25024

Pri analizi bolniškega staleža za obdobje od 1. 1. 1981 do 31. 12. 1981 smo ugotovili, da je le-ta v porastu. Zaradi bolniških izostankov smo v letu 1981 izgubili 12.905 delovnih dni ali 103.240 delovnih ur. Velik delež odsotnosti z dela pa je prispeval tudi porodniški dopust, in sicer 12.118 delovnih dni (96.944 delovnih ur).

Če odštejemo porodniški dopust, so na prvem mestu izostanki zaradi bolezni in nesreč izven dela ali 2061 izgubljenih delovnih dni ali z

Na tretjem mestu so izostanki zaradi nesreč pri delu. Izgubljenih je bilo 374 delovnih dni, oz., pri delu je bilo vsak dan kar 5 delavcev manj. No, in na zadnjem mestu so izostanki zaradi izolacij in spremstva, in znašajo 300 izgubljenih delovnih dni (4 delavci manj dnevno pri delu).

Največ izostankov je bilo v TOZD Konfekcija v Metliki. To pa je seveda na strukturo zaposlenih tudi razumljivo, saj je velik delež prispeval porod-

bolniških izostankov. Prav na tem področju moramo še več pozornosti posvetiti sodelovanju z zdravstveno službo pri odkrivanju omenjene „sezonske“ bolniške.

Zavedati se moramo, da bi se število zamujenih delovnih dni še bolj zmanjšalo, če bi ob delu upoštevali vse varstvene ukrepe. S tem bi bistveno vplivali na preprečevanje nastanka določenih obolenj.

MARIJA MATEKOVIČ

Glas mladih še šibak

V DO „Komet“ je zaposlenih 450 delavcev, od tega je veliko število mladih, povprečna starost je 25 let. Naša mladinska organizacija ima 30 aktivnih članov in 9-člansko predsedstvo. Zastopani smo v vseh samoupravnih organih, vendar se glas mladih velikokrat ne sliši. Smo povezani in sodelujemo z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, tako z ZK, in s sindikatom in smo sestavni del vsakdanjega življenja in odločanja.

Sodelujemo tudi v lokalnih delovnih akcijah ter se vključujemo v republiško delovno akcijo pri OK ZSMS. Tako smo se lani udeležili MDA Goričko '81. Našo DO sta zastopali dve mladinki. Mladi smo vključeni tudi v vse oblike SLO. Tako je gasilska operativna desetina sestavljena iz mladih članic, ki so v preteklem obdobju dosegle lepe rezultate.

V počastitev dneva mladosti smo okrog naše DO posadili simboličnih 88 drevesc za Tita. Urejanje teh drevesc in okolice naj bi bila ena izmed trajnih nalog. Lahko poudarimo, da smo naredili velik korak na kulturnem področju, saj vsak praznik obeležimo s kulturnim programom. Zaživela je tudi dramska sekcija, ki namerava v kratkem času pripraviti krajšo igrice in se z njo predstaviti delavcem. Prav tako smo vključeni v izvajanje programa ekonomske stabilizacije, kar dokazuje uresničitev vsakoletnega plana.

Kljub temu da smo mladi v naši DO aktivni, pa bi se lahko v delo mladinske organizacije vključilo in bi se moralo vključiti, večje število mladih, kajti pravica in dolžnost vsakega mladega je, da se vključi v delo mladinske organizacije po svojih možnostih in sposobnostih.

Zavedamo se, da je velika težava delovanja v naši organizaciji tudi vezanost na prevoz, saj razen delavskega avtobusa drugega prevoza ni. Del krivde leži tudi v slabem informiranju. Kljub temu da večino informacij posredujemo preko razglasne postaje, bi se morali veliko več oglašati v glasilu „Kolvrat“ in v „Vezilu“.

Veliko bolj bi se morali vključevati v razvoj in čimboljše funkcioniranje delegatskega sistema, kjer smo zastopani, vendar ne dovolj. Moramo se zavedati, da smo končno le mi tisti, ki bomo nadaljevali zastavljeno delo.

P. K.

Kodranka: O proizvodnji

V novih prostorih (tozd Kodranka in volna) teče proizvodnja že tretje leto. Poizkusno delo je torej že zdavnaj za nami. Tako je vsem znano, da se strojna oprema v naši TOZD v marsičem razlikuje od opreme v drugih programih, oz. temeljnih organizacijah. Tu mislim na razliko v sestavi, oz. vrednosti opreme. Zakaj gre? Vrednost strojne opreme je velika, proizvodnih enot (strojev) je malo. Torej gre za namestitve, kjer le nekaj proizvodnih delavcev ustvarja znaten del proizvodnje, primerjano na ravni delovne organizacije. Torej le nekaj strojev, seveda velike vrednosti, napravi veliko proizvodnje. V našem primeru relativno veliko količino teksturirane preje različnih debelin.

Za vzdrževanje take opreme potrebujemo veliko denarja (investicijsko vzdrževanje). Na žalost je večina potrebnih rezervnih delov še vedno vezana na uvoz.

Lahko tudi zapišem, da smo imeli zaradi rezervnih delov zastoje. Tudi po več dni. Naj napišem še to, da je posamezen stroj sestavljen iz nekaj tisoč vitalnih strojnih elementov, ki jih na domačem trgu ne dobimo. Gre tudi za tak ali drugačen ležaj, ki ga proizvajajo v domovini, na trgu ga pa ni.

Žalostno, toda resnično. Denar, namenjen za investicijsko vzdrževanje, ni zajet v gospodarskem načrtu v taki količini, ki bi zagotavljala optimalno zalogo rezervnih delov. Za ilustracijo naj navedem, da imamo naročene posamezne dele tudi več kot leto dni a jih še vedno ni v hiši. Kaj pa pomeni, če v kodranki „stoji“ teksturirani stroj, ki napravi 15 odstotkov celotne proizvodnje v TOZD (samo zaradi posameznega delčka, ki

predstavlja zelo malo vrednost) vemo vsi dobro.

Poleg vsega tega se srečujemo s problemi slabe kvalitete filamenta iz Yulonovega programa. Stroje, ki so predvideni, da tečejo brez prestanka najmanj mesec dni, moramo zaustavljati, včasih vsak teden ali še pogosteje. Zaradi slabe kvalitete filamenta so večji pretrgi, kvaliteta preje ni takšna, kot bi morala biti, poleg tega ne dosegamo planiranih normativov glede izkoristka. Zaradi omenjenih slabosti imamo tudi potrošnja rezervnih delov znatno večjo, kot je to normalno.

Zaradi menjanja (prepogostega) materialov imamo znatno več zagonov stroja. Kaj to pomeni, pa lahko povemo tisti, ki odklanjamo okvare. Mislim, da ni vseeno ali neko maso, gmotne težine okoli 40 ton, požemo enkrat mesečno, ali pa desetkrat in še več, ker se delajo vse prepogosti preizkusi. Te nam narekuje neenakomerna kakovost surovine in neredna dobava.

Poleg vsega navedenega predlagam, da v naslednjih letih namenimo več denarja za nakup osnovnih sredstev na ravni podjetja. Vemo namreč, kakšno proizvodno opremo imamo, in da v domači delavnici ne moremo izdelati niti

malo bolj zahtevne osi, ker nimamo primernih strojev za to. Ostale delovne organizacije imajo te stvari neprimerno bolje rešene. Brez sodobne opreme in orodja še tako sposoben praktik ne more delati čudežev. Zakaj ne bi denarja, ki ga dajemo raznim privatnim in ostalim uslužnostnim delavnicam, doma realizirali in verjetno ceneje izdelovali posamezne strojne dele.

Na koncu bi rad opozoril vse zaposlene delavce in njihove neposredne vodje, da z opremo in stroji ravnavo skrbno in z občutkom. Navsezadnje je to naše. Časi pa, ki so pred nami, bodo vse težji. S tem pa tudi nakup nove opreme.

TONE MATJAŠIČ

ZA KOLIKO SMO „PADLI“

Da je padeč osebni standard v Sloveniji očiten, nam povedo tudi podatki, koliko moramo delati, da bi zaslužili osnovne življenjske potrebščine. Za kilogram črnega kruha je bilo leta 1979 treba delati deset minut, lani enajst, za kilogram bele moke trinajst minut, lani sedemnajst. Za kilogram govedine smo leta 1979 delali nekaj manj kot dve uri, lani pa že dve uri in pol.

Skupni interesi

Pomanjkanje reprodukcijskega materiala za proizvodne programe delovnih organizacij LISCE, JUTRANJKE in KOMETA nas je združilo v enotno akcijo za novo tovarno elastičnih pletenin. Dogovorili smo se za skupno financiranje, za enake pravice in dolžnosti, ki izhajajo iz tako združenih sredstev.

Nova tovarna bo veljala 413.499.566 din. Objekt gradijo v Dolnjem Brezovcu v manj razviti krajevni skupnosti Blanca pri Sevnici. Vse tri delovne organizacije so v večji meri odvisne od uvoza materiala za svojo reprodukcijo in tako smo

tudi v stalni odvisnosti od tujih partnerjev. V sedanjem času pa so možnosti za uvoz vedno manjše.

Tako predvideva republiška resolucija, da bi morali v letu 1982 pokrivati uvoz z izvozom na konvertibilna področja s 105 odstotki. Naša občinska resolucija pa načrtuje, da bi morali na nivoju delovnih organizacij pokrivati uvoz z izvozom na omenjena področja s 65 odstotki.

Naša prizadevanja v Kometu so že v letu 1981 presegla plansko pokrivanje omenjenih resolucij, saj smo pokrili uvoz z izvozom s 137 odstotki. Za leto 1982 pa planiramo, da bi ob nespremenjenih kriterijih uvozno izvozne politike pokrili uvoz z izvozom s 155 odstotki na konvertibilnih tržiščih. Prav tako se aktivno vključujeta obe delovni organizaciji Jutranjka in Lisca, saj je slednja izvozila v

letu 1981 2-krat več kot uvozila.

Naša skupna investicija pa temelji na izključno povečanem izvozu in na absolutnem zmanjšanju uvoza, zato ima prioriteto med investicijskimi naložbami v SRS v letu 1982.

V zvezi s tem imamo vsa potrebna soglasja za dokončno realizacijo naših skupnih naložb, ki so v celoti pokrite, in če ne bo izrednih težav, bomo še letos slavili otvoritev naše skupne tovarne.

Z združevanjem dela in sredstev na področju pridobivanja reprodukcijskega materiala na domačem tržišču pa se najbolj praktično vključujemo v prestrukturiranje našega proizvodnega programa, saj ga s tem postavljamo na najbolj stabilna tla v perspektivnem razvoju naše delovne organizacije.

F. K.

Med kongresoma

Za letošnje leto lahko rečemo, da je zelo pomembno v delovanju mladinskih organizacij. Cilji in naloge, ki smo si jih zadali, pa le niso tako nedosegljivi, kot smo mislili, ko smo programe pripravljali. Zavedati se moramo, da je letos pred nami XI. kongres ZSMS, ki bo v Novem mestu meseca oktobra. XI. kongres ZSMS naj bi predstavljal krono delovanja mladine v našem kraju.

Priprave na XI. kongres so stekle takoj po končanem X. kongresu, ki je bil v Novi Gorici. Pa se bodo spet mnogi spraševali, kako je to mogoče, saj takrat praktično ni še nihče vedel, kje bo naslednji kongres, kaj bo obravnaval, kaj se bo na njem razpravljalo. Res je tudi to, vendar pa so priprave mimo nas tekle, ne da bi se zavedali. Mar ni delovanje mladine med kongresoma že pripravljeno na nov kongres? Vsi vemo, da mladinski kongresi pravzaprav izhajajo iz delovanja in akcij mladine.

Ce damo roko na srce in se povrnemo nekoliko nazaj, pridemo do spoznanja, da se je v delovanju mladine v zadnjih letih marsikaj spremenilo. Bolje bi se slišalo, če bi rekli, da se je marsikaj izboljšalo. V mladinsko delovanje so prišle novosti, ki so se pokazale kot utemeljene, saj so zainteresirale mlade za delovanje v osnovnih organizacijah. Tako v krajih skupnostih, v organizacijah združenega dela, v šolah in med pripadniki JLA v kasarnah. Interesna področja mladih so se v zadnjih letih precej razširila. Mladi se vedno bolj vključujemo v delegatski sistem, kajti le tako lahko pričakujemo nove dobre delavce – samoupravjalce. Prav tako se mladi vključujemo v delovanje družbeno političnih organizacij in društev. V organizacijah združenega dela pa se mladi vključujemo v delovanje samoupravnih organov v TOZD.

V zadnjem času je precej zanimanja za idejno politično delo. Lahko rečemo, da je tudi na tem področju

steklo kot bi moralo že veliko prej. Pri OK ZSMS sta zaživel dve konferenci, in sicer: konferenca mladih iz krajevnih skupnosti in konferenca mladih delavcev. Mladi smo le spoznali, da se lahko s skupnimi močmi in interesi veliko več reši in naredi. Usposabljanje mladih za vodenje organizacij in društev nas spremlja na vsakem koraku. Stremimo za

udeležujemo zveznih, republiških in lokalnih delovnih akcij.

Zdaj lahko trdimo, da smo krepko izboljšali informativno dejavnost. Mladi redno prispevamo članke za občinska in tovarniška glasila. Marsikatero osnovno organizacije izdajajo lastna glasila. Tudi kulturna in športna dejavnost nista zanemarjeni. Še naprej bomo

11. KONGRES ZSMS NOVO MESTO OKTOBER 1982

tem, da bi bili naši sestanki in posveti krajši, razumljivejši in vsebinsko bogati in dobro pripravljene ter ne le brezvezno govoričenje in izražanje za večino v nerazumljivih tujkah.

Mladinske delovne akcije so postale neločljivi del naše vsakdanjosti. Akcije so pomembne za razvoj naše družbe. Iz dneva v dan nastajajo nove ceste, gradimo nove vodovode, rastejo novi objekti. In ne samo to. Na akcijah se kalijo mladi ljudje, rojevajo se nova prijateljstva, kuje se bratstvo in enakopravnost naših narodov in narodnosti. Zato ni nič čudnega, če je mladinsko prostovoljno delo spremljalec vsakega mladince, mladinke. Zato se radi

spoštovali geslo: „VAŽNO JE SO-DELOVATI IN NE ZMAGATI.“

Kviz tekmovanja ob raznih jubilejih so postala sestavni del mladinskega delovanja. Čeprav so tekmovalnega značaja, mladi z učenjem pridobivajo znanje, ki jim koristi v šoli in kasneje v življenju.

Tako kot je bila vedno, bo tudi posledaj mladim v ponos TITOVA ŠTAFETA. Vsak mlad človek lahko ponosno reče, da je državljan Titove Jugoslavije. Vsi pa smo lahko ponosni, da je med nami živel takšna osebnost, kot je bil tovariš Tito. Mladi se moramo zavedati in trdno stopati po Titovi poti.

IVAN MALEŠIČ

Zanimiv tečaj

OOZS in ZSMS delovne organizacije „Beti“ Metlika sta me predlagali za udeleženko 28. političnega tečaja ZSS. Bila sem presenečena, ker sem bila bolj malo seznanjena z delom v OOZSS v TOZD. Vabilo sem z veseljem sprejela in se udeležila tečaja, na katerem je bilo prisotnih 27 slušateljev iz vse Slovenije, večinoma delavcev iz neposredne proizvodnje.

Tečaj je trajal od 7. 12. 1981 do 14. 2. 1982 v SIC Radovljica. Delo je potekalo v dopoldanskem in popoldanskem času. Skupno 9 ur dnevno. Poleg predavanj je moral vsak tečajnik pripraviti pet seminarskih nalog iz različnih področij dela svoje DO. Za lažje delo in bolj uspešen študij tečajnikov, smo se razdelili v skupine. Vsaka je imela vodjo in poročevalca. Tečajniki smo izvolili svet tečajnikov, ustanovili aktiv ZK in aktiv ZSMS.

Organizirali smo športne in kulturne dejavnosti, prav tako družabne in kulturne večere. Organizirane so bile še strokovno politične ekskurzije v DO, in sicer: „IBI“ Kranj, „LIP“ Bled, „Litostroj“ Ljubljana, „PEKO“ Trzič ter Železarno Jesenice. Po ogledu proizvodnje smo se pogovarjali z družbenopolitičnimi delavci o socialni politiki, delovanju DO, gospodarjenju, posebno pa nas je zanimalo delo sindikatov, mladine in članov ZK v DO.

Ogledali smo si tudi rojstno hišo Franceta Prešerna v Vrbi in spomenike NOV v Begunjah in Dragi. Ob dnevu JLA smo obiskali vojake v kasarni Radovljica. Prikazali so nam filme o njihovem delu in orožje, ki ga uporabljajo pri opravljanju nalog. Menim, da sem se v času usposabljanja veliko naučila in upam, da bom po končanem tečaju bolj aktivno in koristno sodelovala v delu OOZSS v moji TOZD.

Zahvaliti se moram predsedniku sindikata Branku Brnčiču ter direktorici TOZD Anici Cej, ker sta mi pri študiju veliko pomagala.

KATARINA ŠOŠTARIČ

Poglejmo okrog sebe

Pomlad že kaže svoje čare: dan je daljši, toplejše je, zvončki zvončkljajo, trobentice trobijo, mačke zavijajo okrog vogalov, loteva se nas utrujenost, drevesa so nabrekli, dekliške majice tudi – pa še na dan je prilezla vsa svinjarija, ki jo mečemo po lepi deželi, da ne bi bila več lepa in čista.

Poglejmo okrog sebe, tovarišice in tovariši. Poglejmo. In videli bomo polivinilaste vrečke, kako plapolajo po grmovju v vetru, videli bomo kupe papirja, ki ga sapa nosi po cestah, ulicah, stare krpe bomo videli, prazne oljne kante, papirnate robčke, polne smrkcljev, zrasane gate bomo videli vsem na očem, odrabljene štedilnike, hladilnike bomo videli, v stran porinjene crknjene avtomobile bomo videli. In še marsikaj, kar ne sodi v naravo, česar ne bi smelo biti po tleh, po parkih, ob Kolpi, v gozdovih, ob potokih.

Ni kultura samo, če ne preklinjamo v kulturnem domu Edvarda Kardelja med predstavo gradaške igralske skupine, kultura je tudi to, kam odvržemo nerabljeno stvar. Med drugim je tudi to kultura in te nam še kako manjka.

Rdeči križ je proglasil leto 1982 za leto varstva okolja, a četudi ne bi bilo tako, bi morali na čistočo, na lep vitez mesta in okolice bolj paziti. Vsakodnevno govorimo o tem, pišemo, razpravljamo, a je vse, kot bi metal bob ob steno. Nekaterih ljudi se ne prime ne lepa ne grda beseda, pri takšnih primitivnih bi zalegle le visoke kazni, batina po plečih pa morda še najbolj.

Oglejte si, prosim vas, samo okolico metliškega pokopališča, pa vam bo prišlo slabo od nesnage, ki je razmetana na okoli.

Poglejte, prosim vas, malce okrog sebe in če imate le trohico smisla za lepoto in čistočo, boste priznali, da živimo v okolju, ki je bolj onesnaženo kot marsikateri

svinjak. Mi smo storili to, ko smo stresli pepelnik, kjer se nam je pač napolnil, mi smo storili to, ko smo ponoči odvrgli polno vrečo v prvi jarek, oddaljen od našega stanovanja sto metrov.

Mi in njihče drug. Ob vsem tem pa se kažemo ljudem z nalakiranimi nohti in z novimi pričeskami. Radi bi bili angelčki v nesnagi. To pa ne gre skupaj.

Starši, preberite

Do pričetka šolskega leta 1982/83 je res še daleč, vendar ne bo odveč, če zapišemo nekatere stvari, ki bi jih starši morali vedeti (a tudi učenci, ki končujejo osmi razred ali osnovnošolsko obveznost). Izobraževalni center Beti je razpisal za šolsko leto 1982/83 naslednje programe:

1. pomočnik tekstilnega konfekarja: 30 učnih mest

2. tekstilni konfekar: 60 učnih mest

Za prve traja šolanje 18 mesecev, za druge pa dve, oziroma tri leta. Šolanje za tekstilnega konfekarja I traja dve leti, za tekstilnega konfekarja II pa tri leta. Prijave (brez kakršnih koli drugih dokumentov) bodo osnovne šole poslale našemu izobraževalnemu centru do 15. marca, do 15. junija pa bodo morali učenci poslati ORIGINALNA spričevala

ter zdravniško spričevalo (pregled je brezplačen). Komisija za vpis bo pregledala prispelle prijave in bo sporočila kandidatom, če so sprejeti ali ne. Starše in učence opozarjamo, naj si ogledajo razpise za štipendije.

Objavljeni so bili v posebni prilogi Dela. Med razpisanimi štipendijami boste zasledili tudi to, da je razpisala delovna organizacija Beti dvajset štipendij za srednji program in deset za skrajšanega (v slednjega se lahko vpišejo učenci s končanim šestim, sedmim ali osmim razredom, vendar morajo imeti izpolnjeno osnovnošolsko obveznost). Če koga še kaj zanima, naj se oglasi v Izobraževalnem centru v Beti ali naj zavrti telefonsko številko 58-170, interno 78.

Sicer pa bodo učitelji Izobraževalnega centra obiskali te dni vse osnovne šole v Beli krajini in bližnji Hrvatski, da bi zainteresiranim razložili pogoje za vpis, potek šolanja, možnosti napredovanja, štipendiranja, bivanja v dijaškem domu v Črnomlju, malice itd.

T. G.

RESNE VAJE – Metliška folklorna skupina Ivan Navratil neutrudno vadi, saj jo čaka v letu 1982 vrsta pomembnih nastopov. Med drugim bodo odpotovali tudi v Nemčijo, kamor so bili pred kratkim povabljeni na festival evropskih folklornih skupin. Vodja Stanko Križ je z udeležbo na vajah zadovoljen, prepričan je, da bodo mladi „izpeljali“ letošnjo kulturno sezono, kot se spodobi. Če koga od mladih zanima plesanje in prepevanje, naj se zgleda v kulturnem domu Edvarda Kardelja v Metliki, kjer bo zvedel vse, kar ga zanima.

Štipendije za šol. leto 82/83

Delovna organizacija BETI za šolsko leto 1982/83 razpisuje štipendije za naslednje poklice:

- pomočnik tekstilnega konfekarja – 10 štipendij
- konfekar – 20 štipendij
- kuhar – 2 štipendije
- konfekcijski modelar – 1 štipendijo
- ekonomist (komercialna smer) – 1 štipendija
- ekonomist (finančna smer) – 1 štipendija
- dipl. ekonomist (ekonm. organizacij. smer) – 1 štipendijo
- profesor biologije – kemije – 1 štipendijo
- profesor angleščine – nemščine – 1 štipendijo
- profesor slovenskega jezika – 1 štipendijo
- profesor matematike – 1 štipendijo

Prijavo za razpis kadrovskih štipendij morajo prosilci vložiti najkasneje do 15. julija 1982, tisti, ki se bodo naknadno vpisali, pa najkasneje v 30-tih dne po vpisu. Po določitih samoupravnega sporazuma o štipendiranju morajo biti kadrovske štipendije podeljene do 15. septembra.

Kandidati morajo prijavi za štipendiranje (obrazec 1,65 – prijava za štipendiranje) priložiti:

- potrdilo o vpisu v šolo
- overjen prepis oz. fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oz. potrdilo višješolske ali visokošolske organizacije o opravljenih izpitih
- potrdilo o številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu (izdaja ga matični urad pri skupščini občine)

Prijave zbira kadrovska in splošna služba. Nepopolnih prijav in prijav za poklice, ki niso razpisani, ne bomo upoštevali!

KSS DO BETI

Industrijska prodajalna je pridobitev

Metlika ni mesto, ki bi se lahko ponašalo s številnimi turističnimi zanimivostmi. Kljub temu imamo, predvsem ob sobotah in nedeljah, možnost videvati avtobuse raznoraznih turističnih agencij, ki se polni razpoloženi izletnikov ustavijo bodisi na metliškem trgu zaradi ogleda Belokranjskega muzeja ali pa pred Vinsko kletjo. Predvsem zavoljo nakupa belokranjskih vin.

Če izvzamemo manjše in ne toliko pomembne zanimivosti našega mesta, sta bila doslej Belokranjski muzej in Vinska klet z vinotočem pravzaprav edini turistični zanimivosti, zaradi katerih so turistične agencije, ki se ukvarjajo z organiziranjem izletov, sploh vodile izletnike v Metliko. Odslej dalje pa imamo še novo industrijsko prodajalno, ki bo bistveno pripomogla k večji turistični ponudbi našega mesta, zato jo lahko prištejemo k prvima dvema zanimivostima Metlike.

Zakaj? Znano je, da v zahodnoevropskih državah turistične firme, ki se ukvarjajo z organiziranjem izletov, izletnike načrtno vodijo skozi kraje, v katerih je industrija, ki proizvaja blago za široko potrošnjo. Ta ima v svoji bližini industrijske prodajalne, v katerih je možno kupiti skoraj vse vrste izdelkov, ki so v proizvodnem programu firm. In prav to, da imajo kupci v industrijskih prodajalnah možnost seznaniti se s praktično celotnim asortimanom neke tovarne, oz. da te možnosti v vseh drugih prodajalnah klasičnega tipa ali v blagovnicah nimajo, je tisto, kar potrošnike še najbolj priteguje, da jih obiskujejo. To, da je blago v njih običajno nekoliko cenejše (če gre za izdelke s tovarniškimi napakami, so popusti že kar precejšnji), pa kupce dodatno in na svojstven način vabi k nakupom še dosti večjega števila in vrst izdelkov, kot pa bi jih sicer kupili kje drugje.

Zato je Turistično društvo Metlika pred kratkim obvestilo Turistično zvezo Slovenije o novem metliš-

kem turističnem „paketu“, namenjenem izletnikom, in ki ga odslej dalje tvorijo Belokranjski muzej, Vinska klet z vinotočem ter industrijska prodajalna Beti – Komet. Objave o tem bo večkrat moč slišati tudi preko radia na 2. programu.

Menimo, da ne bo odveč, če informacijo, ki jo je Turistično društvo Metlika posredovalo omenjenim institucijam, natisnemo tudi v Vežilu, saj bomo iz nje nekaj zanimivosti gotovo lahko izluščili tudi zase. Glasi se takole:

METLIKA ZA IZLETNIKE BOLJ PRIVLAČNA

Številni izletniki, ki so METLIKO obiskovali že doslej, bodisi posamič ali organizirano ob vikendih, so jo v glavnem zapuščali zadovoljni. Zaradi nove pridobitve – sodobno opremljene industrijske prodajalne v neposredni bližini DO „Beti“, pa jo bodo zagotovo še bolj. Izletnikom namenjen metliški turistični „paket“ je tako postal zares pester in svojevrsten, povrh vsega pa še stalen preko celega leta. Zato turističnim agencijam, ki se ukvarjajo z organiziranjem izletov z avtobusi in planirajo potovanja skozi Belo krajino ali pa nalašč vanjo, priporočamo, da predvidijo nekaj urni postanek tudi v Metliki za ogled naslednjih treh znamenitosti iz metliškega turističnega „paketa“:

Belokranjski muzej: je v središču mesta v starodavnem grajskem poslopju. Ustanovljen je bil po 2. svetovni vojni. Skrbno urejene stalne muzejske zbirke nad vse verno izpričujejo zelo bogata zgodovinska obdobja ne le Metlike, temveč celotne Bele krajine.

Muzej je odprt skoraj vse dni v letu (zapre se samo 1. januarja, 1. maja, 1. novembra in 29. novembra), in sicer si ga obiskovalci lahko ogledajo v tehle urah:

– delovni dnevi (tudi vse sobote): od 8.00 do 13.00 ure

– nedelje in prazniki (razen naštetih dni): od 9.00 do 12.00 ure.

V primeru večjih skupin izletnikov se je dobro poprej najaviti na tel. št. (068) 58-177, da se zagotovi zadostno število spremljalcev skozi muzej in po potrebi odpre tudi izven delovnega časa.

V neposredni bližini Belokranjskega muzeja, prav tako v grajskem poslopju, ima svoje prostore tudi Slovenski gasilski muzej, saj je bilo prav v Metliki leta 1869 ustanovljeno prvo slovensko gasilsko društvo.

Slovenski gasilski muzej si je možno ogledati ob istih dnevih in urah, kot to velja za Belokranjski muzej.

Metliška Vinska klet z vinotočem: nedaleč stran od Belokranjskega muzeja, seveda še vedno v samem mestu, se izletnikom ponuja druga zanimivost Metlika – ogled notranjosti Vinske kleti ob spremstvu posebnega vodiča. Izletnike je z avtobusom možno popeljati skoraj do vhoda v klet. Za ogled Vinske kleti pridejo v poštev skoraj vsi dnevi, tudi nedelje in prazniki, le najaviti se je potrebno v sprejemni pisarni na tel. številki (068) 58-120 ali (068) 58-620.

V neposredni bližini vinske kleti ima Temeljna organizacija Vinska klet svoj Vinotoč, ki redno obratuje takole:

– delovni dnevi: od 8.00 do 15.00 ure

– sobote: od 8.00 do 12.00 ure

– nedelje: od 9.00 do 11.00 ure

Izven tega delovnega časa se vinotoč odpre za vsako večjo skupino izletnikov, ki pride v Metliko, oz. njeno okolico. Seveda se je za obisk vinotoča izven rednega delovnega časa prav tako potrebno predhodno najaviti, in sicer na isti tel. številki, kot za obisk Vinske kleti.

V vinotoču so po reklamnih cenah naprodaj belokranjska vina:

1. vrhunski razred – metliška črnina
2. kakovostni rezred – metliška črnina in – belokranjski rose
3. razred namiznih vin z zaščitnim poreklom:

– belokranjsko belo vino
Pripomniti velja še to, da je možno v poslovalnici vinotoča, predvsem za ribolov v bližnji Kolpi, kupiti tudi ribiške karte.

Industrijska prodajalna Beti – Komet: v neposredni bližini delovne organizacije „Beti“ Metlika je zrasla nova

in sodobno opremljena industrijska prodajalna, v kateri je poleg izdelkov tekstilne tovarne „Beti“ možno kupovati tudi izdelke druge metliške tovarne „Komet“.

Ker prodajalno od proizvodnih hal „Beti“ loči le parkirišče, pomeni da tudi do industrijske prodajalne izletnikom ni potrebno peš, čeprav je od vinotoča do tu le kakšnih 400 m.

V industrijski prodajalni dobite skoraj vse izdelke iz vseh treh proizvodnih programov tekstilne tovarne „Beti“:

a) z izdelki širokega asortimana konfekcijskega proizvodnega programa (za moške in ženske, fante in dekleta ter otroke in dojenčke), kot so: kopalke, obleke za prosti čas, spalne srajce, pižame, maje, puloverji, complete, jakne, ženske hlače, moško spodnje perilo (pri slednjem velja posebej opozoriti na posebni proizvodni program Jockey), trenerke itd.

b) z metriskim blagom za izdelovanje teh in drugih vrst končnih izdelkov,

c) široko paletu voln za pletenje.

Od tekstilne tovarne „Komet“ so v industrijski prodajalni naprodaj seveda njeni standardni izdelki, to so nedrčki in stezniki, pa še kaj.

Razmerje med blagom normalne in nekoliko slabše kakovosti (zaradi tovarniških napak) je cca 70%: 30%. Bližnji kupci povprašujejo prav po slednjem blagu, a zato cenejšem tja do 30 in še več odstotkov. Seveda je tudi blago normalne kvalitete cenejše do cca 10%.

Delovni čas v industrijski prodajalni je brez prekinitev (non stop), in sicer:

– delovni dnevi: od 7.00 do 19.00 ure

– sobote: od 7.00 do 15.00 ure

V primerih večjih skupin izletnikov, če se poprej najavijo na tel. št. (068) 58-133 pri tov. ŠTRUCLJU ali tov. FLAJNIKU, bodo prijazne prodajalke prodajalno odprle seveda tudi ob nedeljah ali praznikih.

Če bo Metliko res obiskalo več izletnikov, in upajmo, da bo tako, potem nam še zdaleč ne sme biti vseeno, ali bo mesto urejeno ali pa nasmeteno. Prepričani smo, da se nas je 170 ljudi včlanilo v Turistično društvo predvsem zato, ker nam ni vseeno, kako urejeno imamo naše okolje.

Stabilizacijsko

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage tete **FRANCKE PRPAR** se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz **KOMETA** za izrečeno sožalje in za denarno pomoč.

Zupančič Marija

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta **Nikole Vidoviča** se iskreno zahvaljujem sindikalni osnovni organizaciji (**Konfekcija**) za venec ter izrečena sožalja. Prav tako sodelavkam iz **Konfekcije**, in sicer za venec, denarno pomoč in izrečeno sožalje.

Žalujoča hčerka
Jelka z družino

ZAHVALA

Ob boleči in tragični smrti brata **Mirana Planinca** se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem za cvetje in izrečena sožalja.

Andrej Planinc
z družino

ZAHVALA

Ob izgubi moje drage mame **ANTONIJE JUREJEVIČ** se zahvaljujem sindikalni osnovni organizaciji, in sodelavcem iz tehničnega servisa za podarjeni venec, denarno pomoč ter izrečeno sožalje. Hvala vsem, ki ste pospremili mojo mamo k zadnjemu počitku.

Žalujoči:
Branko Jurejevčič
z družino

Letos praznujemo štiridesetletnico fočanskih predpisov, ki jih je v začetku leta 1942 izdal Vrhovni štab **NOV**, da bi jasneje opredelil naloge in organiziranost narodnoosvobodilnih odborov. V predpisih je bilo posebno poglavje namenjeno tudi finančnemu poslovanju teh odborov na zasedenem in osvobojenem ozemlju. To so prvi zametki enotnega računovodstva nove Jugoslavije, 1. februarja 1945 pa so bili ti tudi zakonsko utemeljeni, ko je predsedstvo **AVNOJ** sprejelo zakon o enotnem računovodstvu v Demokra-

tični federativni Jugoslaviji.

Ta datum so sprejela za svoj praznik tudi društva računovodskih in finančnih delavcev. V februarskih dneh so se zadnja leta vrstila srečanja članov teh društev, da bi na republiških, regijskih in občinskih ravneh proslavili dan računovodij, se med sabo spoznali in izmenjali izkušnje.

Računovodski in finančni delavci so se odločili, da zaradi stabilizacijskih ukrepov od tradicionalnih srečanj in proslav letos ne bo, zato pa se bodo še bolj resno lotili nalog za izvaja-

nje ekonomske stabilizacije, kakovost poslovanja in obveščanja o rezultatih dela na tak način, da bo razumljivo vsakemu proizvajalcu, kar bo vsekakor olajšalo odločanje in s tem pametno gospodarjenje. Več skrbi bodo posvetili tudi strokovnemu izpopolnjevanju.

Društvo računovodskih in finančnih delavcev Novo mesto ima v Novem mestu 920 članov, Črnomlju 140, Metliki 65 in v Trebnjem 75. Predsednica društva je v posebnem pismu vodstvom računovodskih in finančnih služb ter poslovnim organom pravočasno sporočila, da letos ne bo tradicionalnega srečanja članov društva.

N. S.

Pomoč za otroke

Na podlagi 61. člena Zakona o družbenem varstvu otrok (Ur. list SRS, št. 35/79) in v skladu z Dogovorom enotnih merilnih z pridobitev pravice do minimalnega obsega denarne pomoči otrokom, je skupščina Skupnosti otroškega varstva Metlika na seji, dne 1982 sprejela

SKLEP

o višini denarnih pomoči za otroke iz kmečkih in drugih družin in dohodkovnih pogojih v letu 1982 v občini Metlika.

I.

Pravico do denarne pomoči v znesku 450 din mesečno imajo otroci iz kmečkih in drugih družin, ki jim je pomoč nujno potrebna.

II.

Težje telesno ali duševno prizadeti otroci in otroci, ki imajo edinega hranilca, imajo pravico do povečane denarne pomoči, ki znaša:

– 400 din mesečno za telesno ali duševno prizadetega otroka, če je ugotovljeno, da je zaradi otrokove prizadetosti družina v bistveno težjem socialnem položaju;

– 200 din mesečno za otroka, ki ima edinega hranilca, če znesek otrokovega dohodka (preživnina, itd.) ne presega 1.700 din mesečno in če je ugotovljeno, da je družina zaradi tega v bistveno težjem socialnem položaju.

III.

1. Otroci iz kmečkih in dru-

gih družin imajo pravico do denarne pomoči, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

– da je dohodek iz kmetijstva glavni vir dohodka njihovih družin ali so brez dohodka;

– da živijo v kmečkih gospodinjstvih, katerih katastrski dohodek ne presega 2.800,00 din letno na družinskega člana.

2. Otrokom iz kmečkih in drugih družin se lahko zaradi slabšega socialnega položaja prizna pravica do denarne pomoči tudi ob preseganju dohodkovnega pogoja.

3. Kadar ima družina poleg dohodka od kmetijske dejavnosti še druge vire dohodka, se prizna pravica do denarne pomoči na osnovi ugotovljenega socialnega stanja družine.

4. Komisija za denarne pomoči pri Skupnosti otroškega varstva lahko določi višji ali nižji znesek denarne pomoči, kot je določeno v I. točki tega

sklepa, če je to utemeljeno s socialnim stanjem družine.

Komisija za denarne pomoči pri Skupnosti otroškega varstva sprejema te sklepe v okviru razpoložljivih sredstev.

IV.

Za člane občanove družine se štejejo starši, ki jih občan in njegov zakonec preživljata, če dohodek starša ne presega 1.700 din mesečno, kar se ugotovi tako, da se dohodek od kmetijske dejavnosti upošteva v 6-kratnem znesku.

V.

Ta sklep velja od 1. maja 1982 dalje in se objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

Številka:

Datum:

PRESEDNIK SKUPŠČINE
SOV METLIKA
JOŽICA CIGIČ

LEPA PRIDOBITEV – Beti je zgradila novo, sodobno trgovino v nekdanji Vujčičevi hiši. Trgovke so s prostori zadovoljne, nič manj tudi kupci. Ko se bo zima prevesila v pomlad, pričakujejo več kupcev, kot jih je v zimskih dnevih. A tudi zdaj ne manjka tistih, ki zaupajo delavcem Beti in njihovim izdelkom.

O kadrih

V letu 1981 je bilo v DO Beti zaposlenih okoli 1764 delavcev, od tega 10 odstotkov s srednjo, višjo in visoko izobrazbo.

Zaskrbnjuje je, da je v zunanjih TOZD odstotek zaposlenih z navedenimi stopnjami izobrazbe izredno nizek. Določeni stopenj sploh nimajo. Nedvomno predstavlja problem zato tudi ugotovitev, da zaporedno z rasto DO, odstotek zaposlenih s srednjo, višjo in visoko izobrazbo ne narašča, temveč ostaja na isti ravni že tja od 1979. leta naprej. Vzrok za takšno stanje lahko iščemo tudi v tem, da izobrazbi nismo pripisovali pomena, kot ji gre. Pri izpolnjevanju pogojev smo bili za zasedbo določenih del in nalog popustljivi.

Ugotovili smo, da je v DO 35,5 odstotkov delavcev, ki imajo ustrezno ali celo za eno stopnjo višjo kvalifikacijo od zahtevane, 15,8 odstotkov delavcev ima za eno stopnjo nižjo kvalifikacijo od zahtevane, za dve stopnji nižjo izobrazbo od zahtevane pa ima 39,8 odstotkov delavcev ter 5 odstotkov delavcev, ki imajo za tri ali več stopenj nižjo kvalifikacijo od zahtevane.

Če toleriramo eno stopnjo nižjo izobrazbo, kot še ustrežno, imamo v Beti 55 odstotkov kadrov razporejenih na delovna mesta, za katera imajo ustrezno izobrazbo.

PO SPOLU IN STAROSTI

Ženske predstavljajo 75 odstotkov zaposlenih, povprečna starost vseh zaposlenih v letu 1981 pa je 31,6 let, kar sicer še vedno uvršča našo organizacijo med mlade kolektive. Razvrstitev od najmlajšega do najstarejšega TOZD, pa nam da naslednja tabela:

1. TOZD Otroška konfekcija Žakanje: 24,4 let
2. Kodranka: 29,9 let
3. Konfekcija Metlika: 30 let
4. Konfekcija Dobova: 31,4 let
5. Metraža – barvarna: 31 let
6. Konfekcija Črnomelj: 32 let
7. Metraža – pletilnica: 35 let
8. Konfekcija Mirna peč: 34,4 let
9. DSSS in IC: 35,4 let.

Zaskrbnjujoča je povprečna starost zlasti v nekaterih proizvodnih TOZD (n. pr. Konfekcija Mirna peč, Črnomelj, Metraža – pletilnica). Nad 35 let starosti ima 32,6 odstotkov vseh zaposlenih.

FLUKTUACIJA

V letu 1981 je odstotek fluktuacije (odhodi, prihodi delavcev) izredno nizek, saj znaša 7,01 odstotek, kar je najnižje od leta 1979 naprej. Če odštejemo premestitve v okviru DO, pa znaša 5,37 odstotkov. Prav fluktuacija je tipičen odraz omejitve v zaposlovanju. To se odraža tudi v množičnosti in pritisku iskalcev zaposlitev, zlasti mladih, tja od avgusta meseca naprej. Prevladujoč

način prenehanja delovnega razmerja je še vedno sporazumna odpoved, sledijo odhodi v JLA in upokojitve. V letu 1981 je bilo upokojenih 14 delavcev, od tega 8 invalidov, 2 starostno in 4 družinsko.

Največ upokojencev je bilo v TOZD Konfekcija Metlika in Črnomelj, sledijo Mirna peč, DSSS in Kodranka. Med upokojenimi delavci je 10 žensk in 4 moški. Povprečna starost upokojenih je samo 53 let.

PRIMERJAVA FLUKTUACIJE ZA OBDOBJE 1977 – 1981

	1977	1978	1979	1980	1981
Kodranka	5,12	5,5	8,36	8,0	7,5
Pletilnica	8,04	10,4	16,36	10	5,9
Barvarna	14,74	12,1	14,1	10	
Konf. Metlika	7,76	7,1	9,3	5	4,5
Konf. Črnomelj	8,03	2,5	6,8	3	4,4
Konf. Mirna peč	8,98	9,6	5,65	7	9,1
Konf. Dobova	9,22	7,2	7,39	9	4,9
Konf. Žakanje	/	/	/	/	7,6
DSSS	6,63	11,9	12,03	8	12,7
IC		27,4	8,3	7	6,6
	8,08	7,9	9,65	8	7,01

KVALIFIKACIJSKA STRUKTURA ZAPOLENIH: stanje 31. 12. 81

	VŠ	Viš	SŠ	NSŠ	KVŠ	KVO	PKV	NKV	Skup.
Kodranka	2	8	28	/	2	41	18	148	248
Pletilnica	2	7	21	/	2	32	2	83	149
Barvarna	/	2	5	1	/	30	2	64	104
Konf. Metlika	/	4	18	/	1	122	2	169	316
Konf. Črnomelj	/	/	9	2	/	114	2	135	262
Konf. Dobova	/	1	6	1	2	38	24	84	156
Konf. M. peč	/	1	1	2	/	12	2	92	110
Konf. Žakanje	/	1	12	/	/	58	18	95	184
DSSS	9	15	66	16	2	96	9	61	273
IC	/	4	8	/	/	1	/	1	14
Skupaj	13	43	174	22	9	544	79	932	1816

STRUKTURA ZAPOSLENIH PO SPOLU

	Moški	% žensk	Skupaj
Kodranka	110	55,6	248
Pletilnica	95	36,2	149
Barvarna	72	30,7	104
Konf. Metlika	14	95,5	316
Konf. Črnomelj	14	94,6	262
Konf. Mirna peč	7	93,6	110
Konf. Dobova	9	94,2	156
Konf. Žakanje	11	94,0	184
DSSS	118	56,7	273
IC	5	64,2	14
Skupaj	455	74,9	1816

VIDA ŠEGINA, dipl. soc.

Kadrovske novice

31. februarja 1982 je bilo v naši DO zaposlenih 1814 delavcev, od tega v metliških TOZD in DSSS ter TOZD otroške konfekcije Žakanje, 1244 delavcev, v zunanjih TOZD in predstavništvih pa 570 delavcev. Glede na občino bivanja so bili v metliških TOZD zaposleni delavci iz naslednjih občin: občina Metlika – 669 delavcev ali 60,8 % od skupno zaposlenih v TOZD s sedežem v Metliki, občina Črnomelj – 54 ali 4,9 %, občina Novo mesto – 4 ali 0,4 %, Ozaljš 328 ali 29,8 %, Duga Resa 1 ali 0,14 %, Maribor 2 ali 0,2 %, beogradske občine 7 ali 0,7 %, ljubljanske občine 30 ali 2,7 %, Karlovac 5 ali 0,5 %.

V mesecu januarju so k nam prišli 4 delavci, in sicer: v DSSS – predstavništvo Beograd: Albina ZLATA-RIČ-BOŠKOVIĆ,

v TOZD Kodranka in volna: Ivan BAČIĆ – vrnitev iz JLA,

v TOZD Konfekcija Črnomelj: Polona PLEVNIK in Danica BAHOR

Delovno razmerje je prenehalo 5 delavcem:

2 delavca sta sporazumno prekinila delovno razmerje, 2 sta odšla v JLA, 1 delavec pa se je invalidsko upokojil.

TOZD Konfekcija Metlika: Zdravko ČORAGA

TOZD Otroške konfekcije Žakanje: Zoja KIROVSKA

TOZD Metraža: Anton ZVONKOVIČ

DSSS: Antun HLAČAR

TOZD Konfekcija Črnomelj: Antonija VIDIĆ

K. S.

Pomoč za otroke

Na podlagi 61. člena Zakona o družbenem varstvu otrok (Ur. list SRS, št. 35/79) in v skladu z Dogovorom o enotnih merilih za pridobitev pravice do minimalnega obsega denarnih pomoči otrokom, je skupščina Skupnosti otroškega varstva Metlika na seji, dne 1982 sprejela

SKLEP

o višini denarnih pomoči in dohodkovnih pogojev v letu 1982 v občini Metlika.

I.

Pravico do denarne pomoči ima v znesku:

1. 1.200 din otrok, če je dohodek družine, v kateri živi,

oziroma v katero spada do 2.900 din mesečno na družinskega člana; 2. 850 din otrok če je dohodek družine v kateri živi, oz. v katero spada, od 2.900 do 3.700 din mesečno na družinskega člana;

3. 450 din otrok, če je dohodek družine, v kateri živi, oz. v katero spada, 3.700 do 4.200 din mesečno na družinskega člana.

Pri ugotavljanju upravičenosti do denarne pomoči se upoštevajo vsi dohodki družine, ne glede na vir ali predpis, po katerem jih družina ali otrok ima.

Dohodek iz kmetijske dejavnosti se upošteva v 6-kratnem znesku katastrskega dohodka.

II.

Pravico do povečane denarne pomoči ima v znesku:

– 400 din mesečno težje telesno ali duševno prizadet otrok, če je ugotovljeno, da je zaradi otrokove prizadetosti

družina bistveno v težjem socialnem položaju;

– 200 din mesečno otrok, ki ima edinega hranilca, če znesek otrokovega dohodka (preživnina, družinska pokojnina itd.) ne presega 1.700 din mesečno in če je ugotovljeno, da je družina zaradi tega v bistveno težjem socialnem položaju.

III.

Za člane občanove družine se štejejo starši, ki jih občan in njegov zakonec preživljata, če njihov dohodek ne presega 1.700 din mesečno s tem, da se dohodek iz kmetijske dejavnosti upošteva v 6-kratnem znesku.

IV.

Dohodek iz kmetijske dejavnosti sorodnika, s katerim občan živi v skupnem gospodinjstvu in je zakoniti dedič njegovega posestva, se upošteva, kolikor občan ne dokaže, da tega dohodka nima, če pride na člana družine lastnika posestva, ki

jih preživlja več kot 5.000 din katastrskega dohodka letno.

V.

Kot dohodek občanov, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost, se šteje dohodek, ki ga ugotovi uprava za družbene prihodke (bruto dohodek).

Občan, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravlja gospodarsko ali negospodarsko dejavnost, katere dohodek je določen v pavšalnem letnem znesku, se prizna pravica do denarne pomoči na osnovi ugotovljene socialnega stanja njegove družine.

VI.

Ta sklep velja do 1. 5. 1982 dalje in se objavi v Skupščinskem Dolenjskem listu.

PREDSEDNI
SKUPŠČINE SOV
METLIKA:
JOŽICA CIGIČ

Polje, kdo bo tebe ljubil?

Po dolgih letih industrializacije postaja vse bolj očitno, da smo od nje pričakovali preveč. Malce pozno nas je prešinilo spoznanje, da stroji ne delajo kruha ali pečenih pišk. Naša vsakdanja hrana raste le iz zemlje, če domača ni obdelana, pa iz tuje. Razlika je le v tem, da moramo na tujem zraslo hrano plačati z devizami, na nekdanj skrbno obdelanih njivah pa se širijo stelniki.

Ne mislimo, da bi sedaj morali objokavati nekdanjo kmečko idilo, niti da bi morali glasno obsojati kmetijsko politiko zadnjih desetletij, saj nam eno in drugo ne bi pomagalo. Skrajni čas pa je, da pričnemo razmišljati o tem, kako se bomo čim prej lotili tega problema, ki ne pomeni samo reševanje vprašanj vsakdanje prehrane, ampak je, gledano širše, tudi pogoj za naš sistem splošne ljudske obrambe in končno tudi narodne neodvisnosti. Gledano z objektivnega gospodarskega vidika so pridelovalne zmogljivosti jugoslovanskih kmetijskih površin sposobne prehranjevati jugoslovansko prebivalstvo in ustvarjati presežek za izvoz, slovenske agrarne zmogljivosti pa bi morale zadostovati vsaj za

jem, le težko opravljajo svoje delo dovolj gospodarno. Za to je vzrokov več, eden glavnih pa je razdrobljenost kmetijskih površin, ki onemogoča dovolj smotrno uporabo kmetijske mehanizacije in zadostno izkoriščanje zemljiških zmogljivosti.

Če pomislimo, da je v Sloveniji kar 85 odstotkov zemlje v zasebnih rokah, da je to razdrobljena in slabo izkoriščena,

lastno oskrbo.

S stalnim odlivom delovne sile iz izrazito kmečkih področij v industrijska središča je vse več zemlje ostajalo v pušči, na kmetijah pa le starci, ki sodobni kmetijski proizvodnji niso kos.

Tudi tisti kmetje, ki jim je dohodek iz kmetijskih dejavnosti edini vr dohodka, kljub kmetijski tehniki, razen redkih iz-

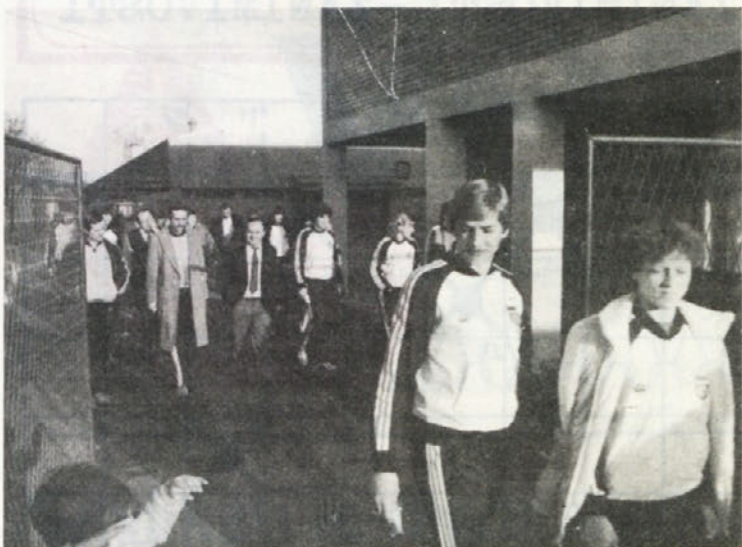
potem nam je lahko takoj jasno, da imamo še velike rezerve, ki jih sedaj v težki gospodarski situaciji nujno potrebujemo. Franc Šetinc je v nekem intervjuju dejal, da je neobdelana zemlja luksuz, ki ga mora nekdo plačati. Po predlogu o novi kmetijski davčni politiki naj bi ta luksuz plačevali lastniki sami, kajti zemlja je za to, da se obdeluje, ne pa, da leži v pušči.

Novi davki naj bi še bolj spodbujali tiste kmete, ki se ukvarjajo samo s kmetijstvom, k boljšemu gospodarjenju in večjim pridelkom, tiste, ki zemlje ne obdelujejo, pa naj bi usmerjali k temu, da bi jo dali v najem ali jo kako drugače smotrno izkoristili. V naprednih kmetijskih okoljih so se kmetijci že pričeli odločati za komasacijo, se pravi za združevanje raztresenih obdelovalnih površin v večje in bolj gospodarne enote, ko pa bodo uveljavljene nove davčne obveznosti, bo za ta proces še en razlog več.

Kmetje se, kot vedno, novih davčnih predpisov boje in jih sprejemajo z nezaupanjem, predvsem zato, ker o njih še niso bili dovolj obveščeni. Boje se novih obremenitev, ker pa bo predlog še nekaj časa v javni razpravi, bo dovolj priložnosti, da bodo spoznali, kot pravi predlagatelj, da novi davčni sistem le izenačuje pravice in obveznosti delavca v industriji in delavca v kmetijstvu.

N. S.

RAZMAH ŽENSKEGA ROKOMETA – V Metliki se je ženski roket zelo razmahnil, kar je pohvale vredno. Na našem posnetku sicer niso metliške roketarice, ampak dekleta iz ženske jugoslovanske reprezentance, kako si ogledujejo delovno organizacijo Komet. V Črnomlju so igrale proti ekipi Dolenjske. Da so zmagale, ni potreba posebej poudarjati.

Betko ima besedo

Pa smo lepo ograjeni. Vratar kraljuje v svoji vratarnici in niti muha ne more mimo njega brez podpisane dovolilnice. (No, ja. Zadnjič je videl Betko mačko, ki se je nemoteno nekajkrat privlekla izpod ograje, a mora zapisati, da je imela ta mačka štiri noge.) Red je zavladal, kar se tiče izhodov, tavanj po mestu, kjer se da kaj malega kupiti ali si podaljšati kakšen dokument v uradih in drugih časovno neprilagojenih pisarnah. Vratar mora pritisniti na gubm, sicer se vrata ne odpro. Stroga tehnika, neusmiljena, disciplinirana. Bravo!

Vendar, hopla, slišati je, da so se posamezniki že

znašli. Da so, glej zlodja, izkopali posebne jarke izpod železja ter da se po trebuhu vlečejo v „svobodo“. Če je to res, bo Janez Žele dežural s fotoaparatom in bo škljocnil prvega, ki bo trebil iz ograjenega prostora, pa če bo imel pod haljo flašo ali ne. Narod bi pocrkal od smeha, ako bo prepoznal na sličici koga od vodilnih, kar pa je izvzeto, če vemo, da si lahko le ti gibljejo naokoli brez podpisnih dovolilnic.

No, ko smo že tako lepo „zaplankani“, bo morda komu kapnilo na pamet, da ne bi bilo trapasto postaviti v ograjeni prostor klopi in klopce, da bi se ljudje med malico gledi na soncu po vzorcu martinčkov ali kač, ki bodo vsak čas na planem. Pa tudi kakšno žogo bi lahko kdo privlekel od kod, da bi si vsaj malce razgibali sklepe, ude in drugo, kar sodi k telesu in je potrebno

Drobtinice

NOJ – Noj tišči glavo v pesek, birokrat v papirje.

ANTILOPA – Antilope žive v Afriki. So zelo hitre živali. Pri nas bi jim v hitrosti uspešno konkurirale cene.

BIK – Biki v prvotni izvedbi počasi izumirajo. Tega so krivi predvsem: v Španiji bikoborci, pri nas prenizke odkupne cene, povsod pa umetno osemenjejevanje krav. Nova izvedba bikov—deluxe—na dveh nogah pa se močno širi.

GOVEDO – Govedo je zaslovelo predvsem po govedini. Da pa je slava zares minljiva, se lahko prepričamo v mesnicah. Govedina je, govedine ni, govedina je, govedine ni...

ČEBELA – Čebele so neposredne proizvajalke, ki redijo matico in trote ter preživljajo sebe. Za čebelo pravimo, da umre in ne pogine. To pa je tudi edino priznanje za njeno delo, pa še tega je deležna šele po smrti.

DIHUR – Dihurji so znani po tem, ker precej smrdijo. Vendar v primerjavi z vonjavami po raznih straniščih in še marsikje drugje, deluje dihurjev smrad kot osvežilni spray. (Vsaka

podobnost z WC v komerciali je namerna)

KONJ – Konju bi lahko rekli praoče traktorja. Ker pa uporablja cenejše pogonsko sredstvo (krma) kot traktor (nafta), zopet dobiva na veljavi. In glede na dvig cen konjem, verjetno ni več daleč čas, ko se bodo uresničile besede, ki jih je zapisal Shakespeare v svojem delu: „Kraljestvo dam za konja!“

MUHA – Muhe so precej razširjene živalice. Ljudje muho uporabljamo predvsem zato, da iz nje delamo slona. V manjši meri pa jih uporabljajo tudi v gostinstvu za namakanje v juhi.

FAZAN – Fazani so potrebni predvsem lovcem za tarče, ozaljski lovci pa so ga uporabili še za ime svoje lovske družine.

ZAJEC – Razen Velimira Zajca in Ludvika Zajca ter še nekaj podobnih zajcev žive ostali v gozdu. Tudi njih uporabljajo lovci v iste namene kot fazane.

KOKOŠ – Poznamo več vrst kokoši: bele, rujave, grahaste, nesnice ipd. Najboljše pa so pečene.

CE-CE MUHA – Te vrste muhe žive predvsem v Afriki. Njihov pik povzroča spalno bolezen. Glede na ekspektivnost v marsikaterem našem uradu izgleda, da so se naselile tudi v Jugoslaviji...

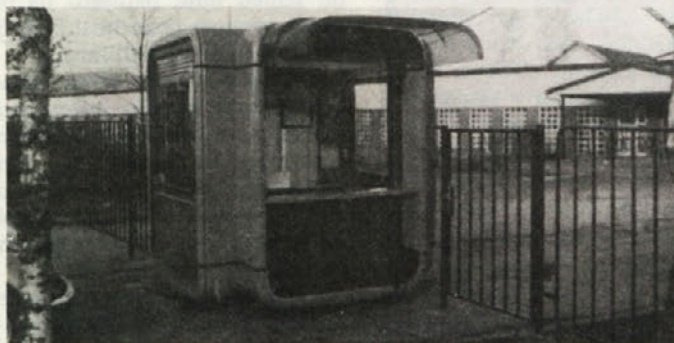
gibanja.

V zadnje Betko sicer dvomi, kajti balkansko pamet je težko premakniti, ni lahko prepričati ljudi, da bodo laže delali in več naredili, če bo njihov odmor aktiven v nasprotju s sedenjem, kajenjem, pitjem kave in otresanjem z jeziki.

Ne samo da bodo uspešnejši, tudi počutje bo veliko

boljše. A kaj, ko je naš človek takšen, da že raje počiva, meneč, da je ležanje, sedenje še najboljša rekreacija. Saj res: mar ne govorimo že od pamtiveka, da bomo več naredili za razvedrilo in rekreacijo našega delovnega človeka?

Govorimo že, govorimo, v tem smo brez konkurence svetovni prvaki, naredimo pa bore malo.

NOVA VRATARNICA – Dobili smo ograjo in novo vratarnico. V Beti je zavladovalo več reda, saj je nemogoče priti na „svobodo“ brez podpisane dovolilnice.

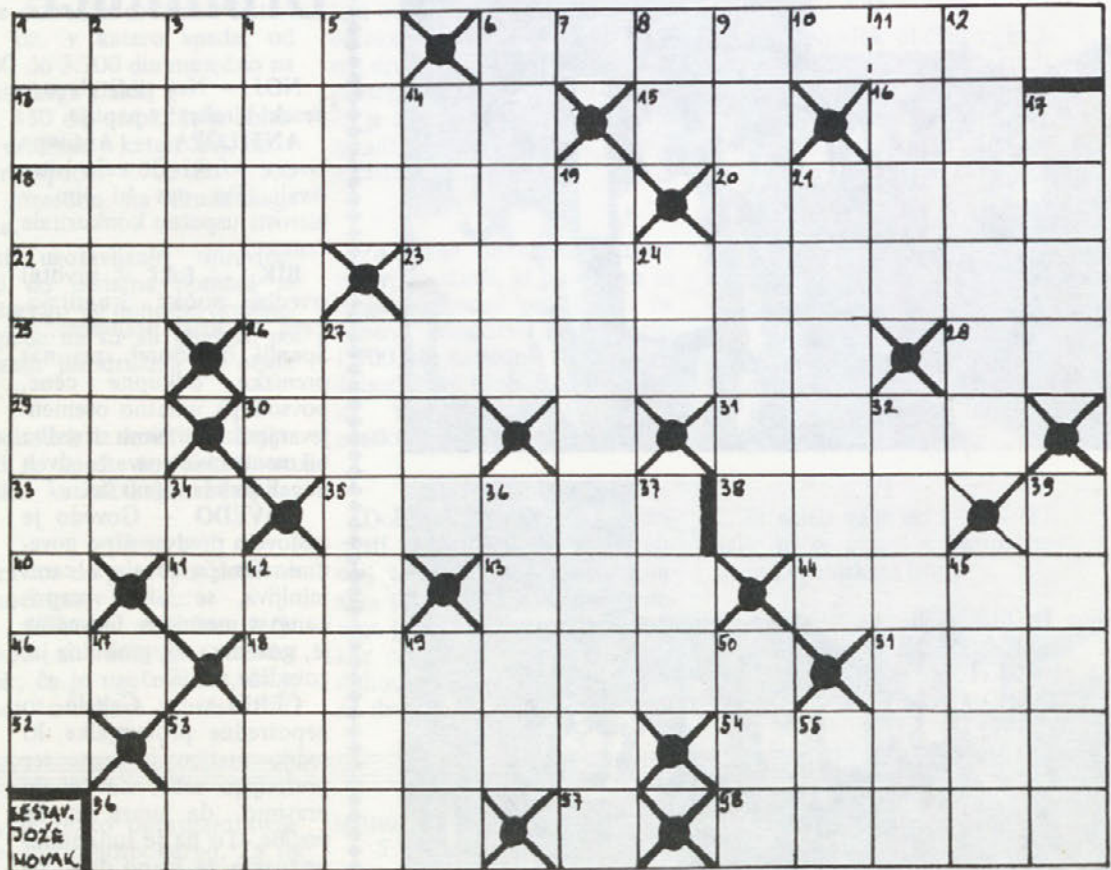
Koristni pogovori

Prva otrokova družba je njegova družina. V njej se otrok nauči materinega jezika in si lahko prisvoji tudi mišljenje in jezik, ki sta v rabi v tej družini. To prisvojitve pa pospešujejo medsebojni pogovori. Pogovori v družini imajo dvojen pomen: otroka ob vsaki priložnosti poučimo in ga moralno vzgojimo.

Otrok si spočetka tudi sam ustvarja sodbe o kakem predmetu. Tisoč in tisoč predmetov pozna, a ne pozna njihovega imena. Zato nas kar naprej izprašuje:

„Kaj je to? Zakaj je to? Kaj delamo s tem?“

To radovednost mu moramo utešiti in na njegova vprašanja odgovarjati jedrnato, razumljivo in ljubeznivo. Z domačimi pogovori navajamo otroka tudi na pravilno govorjenje. Torej se

VODORAVNO: 1. Delovna organizacija iz Metlike, 6. Kraj kjer ima DO Komet svojo TOZD, 13. Pripeti na drevo, 15. Znamka sovjetskega aviona, 16. Izkopan je pod zemljo, 18. Država v Afriki, 20. Kraj kjer so bili doma naši prvi smučarji, 22. Ime pisatelja Erjavca, 23. Sladokusec, kdor rad dobro je, 25. Emil Adamič, 26. Pravljica oseba, 28. Kralj Anton, 29. Kutina, 30. Krilo rimske legije, 31. Kinematograf, 33. Ameriška obveščevalna služba, 35. Zensko ime, 38. Karenina, 39. Kisik, 40. Italija, 41. Stičišče dveh

ploskev, 43. Samec domače živali, 44. Pripadnik enega od indijanskih plemen, 46. Inicialke pisatelja knjige „Bajke in povesti o Gorjancih“, 48. Mesto v Srbiji, 51. Pesem hvalnica, 52. Avstrija, 53. Povrtnina, ki jo tudi vlagamo, 54. Najstarejše cerkveno zborni petje, 56. Tropski veter, 57. Podnebje.

NAVPIČNO: 1. Ena od TOZD Beti, 2. Trgati z drevesa, 3. Tovarna zadrug v Zagrebu, 4. Izvleček, bistvena sestavina (plodov, zelišč ipd), 5. Tračnica, 6. Lesk, 7. Tona, 8.

Anton Tomc, 9. Casopisni stolpec, 10. 11. črka abecede, 11. Prestol, 12. Slog v umetnosti 17. in 18. stol., 14. Ime šahista Petrosjana, 17. Veletrgovina v Mariboru, 19. Brezkužen, čist, 21. Sekta, 24. Televizija, 27. Ena od zveznih držav v ZDA, 32. Težja opravila, 34. Površinska mera, 36. Vrsta cigaret, tudi ime reke, 37. Čoln za reševanje v gorah, 39. Pripomoček za boljši vid, 42. Skladba, navadno označena z številko, 45. Prvi človek, 47. 21. črka abecede, 49. Vojna (hrvaško), 50. Vpiši: NKK, 53. Karlovac, 55. Ojstrc Lado, (Sestavil: Jože Novak)

VEZILO, glasilo delovnih ljudi DO Beti in Komet, ureja uredniški odbor: Toni Gasperič (glavni in odgovorni urednik), Slobodanka Videtič, Janez Zele, Desimir Milovanović, Vida Šegina, Marija Jakljevič, Jože Gerksič, Tone Omerzel, Ivica Rajgelj, Jožica Cigič, Zdenka Gerkič, Branko Herak, Milena Pavuna, Zvonka Gorenc, Sonja Zorc, Marjetka Zele, Milka Mavrin, Jože Novak, Vera Kostelec, Miroslav Čikič, Ivan Brodarič in Irena Kostevc. Tehnični urednik: Janez Pezelj. Vezi- lo izhaja v nakladi 2300 izvodov, in sicer enkrat na mesec. Priprava in stavek ČZP Dolenjski list, Novo mesto, tisk: Knjižgotisk, Novo mesto. Naslov izdajatelja: Beti, Tovarniška 2, Metlika.

bomo prav zavoljo tega izogibali različnim spačenim besedam.

Druga korist teh pogovorov pa je, da vadimo otroka v opazovanju s tem, da njegovo pozornost usmerimo dalj časa na isti predmet. Napačno bi bilo seveda otroka hkrati obdati z več novimi stvarmi. Tako bi njegovo pozornost razdrobili in se ne bi mogel poglobiti v nobeno izmed njih, namesto da bi vadili njegovo pozornost in bolj raztresli tok njegovih misli.

Če opazimo, da otrok vprašuje samo iz navade, potem mu namesto odgovora mi zastavimo vprašanje, na katero naj sam odgovori. Sprva ga bomo zmedli, a potem bo rad pristal na to igro in bo pričel misliti in odgovarjati.

Šest do sedemleten otrok že hrepeni po družbi svojih sovrstnikov. Dostikrat se raje igra s sošolci, tujimi otroki in prijatelji kot s svojimi bratci ali sestrami. Seveda to ni prav, a kdove, ali sami nismo tega krivi.

Morda smo starejšemu otroku preveč vsiljevali družbo njegovih mlajših bratcev, ga prav zavoljo njih obremenjevali bolj kot je prav? Otroku bi moralo biti domače življenje najbolj prijetno, sicer se bo pričel odtujevati družinskim članom, izostajati vedno pogosteje z doma in posledice bodo prav kmalu vidne.

Družabno življenje terja mnogo zatajevanja. Otrok mora biti vljuden, pozoren in skromen do domačih družinskih članov. To mora početi spontano, iz ljubezni do njih, vedno, ne pa tedaj, ko ga drugi vidijo.

Velika napaka je, če otrok samega sebe preveč povečuje in ni skromen. Komaj se nečesa nauči v šoli, že hoče imeti glavno besedo, vse vedeti, v družbi, ki se zbere ob mizi, je najbolj hrupen, je središče vsega dogajanja s svojimi uspehi in doživljaji.

Kakor hitro to opazimo, moramo pričeti zdraviti otroka, ki

je krenil na pot bahavosti in domišljavosti. Ne smemo dovoliti, da bi imel otrok glavno besedo v družini. Prav tako mu ne smemo dovoliti nespodobnih besed v govoru, posebno ne samohvale in ironičnega kritiziranja starejših ljudi, zlasti učiteljev ne. Seveda pa morajo starši sami paziti, kaj govore pred otrokom. Otroku naj ne sliši ničesar, česar sam ne bi smel govoriti!

T. O.

KMETIJIČI V LETU 1982

V Sloveniji naj bi letos pridelali za trg 47.400 ton govedine, 23.000 ton svinjine, 56.000 ton prerutnine, 325 milijonov litrov mleka, 145 milijonov jajc, 8.200 ton rib, 45.000 ton pšenice, 240.000 ton sladkorne pese, 100.000 ton krompirja, 35.000 ton sadja in 46.000 ton grozdja.